

ร่างพระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข พ.ศ.

(นายปรีดา บุญเพลิง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

พรรคครูไทยเพื่อประชาชน กับคณะ เป็นผู้เสนอ)

ประธานวินิจฉัยว่า ไม่เป็นร่างพระราชบัญญัติเกี่ยวกับการเงิน

บันทึกหลักการและเหตุผล
ประกอบร่างพระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข
พ.ศ.

หลักการ

ให้มีกฎหมายว่าด้วยการสร้างเสริมสังคมสันติสุข โดยให้มีการนิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน

เหตุผล

โดยที่ตลอดระยะเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมา สังคมไทยเกิดการแตกแยกความคิดทางการเมือง แบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่ายอย่างรุนแรง และกระจายไปทั่วประเทศ มีการชุมนุมทางการเมืองต่อต้านรัฐบาลอย่างต่อเนื่องหลากหลายรูปแบบ ฝ่ายรัฐบาลได้ประกาศและบังคับใช้กฎหมายควบคุมการชุมนุมอย่างเข้มงวด เพื่อควบคุมและยุติการชุมนุมทางการเมือง ส่งผลให้การชุมนุมทางการเมืองของประชาชนเกิดการกระทำผิดต่อกฎหมายที่ภาครัฐประกาศและบังคับใช้อย่างเคร่งครัด ขาดการยั้งยั้งจนเกินความจำเป็น บางครั้งก็มีการสลายการชุมนุมโดยใช้ความรุนแรงต่อผู้ชุมนุม เจ้าหน้าที่และประชาชนจำนวนมากเกิดการบาดเจ็บล้มตาย ผู้ร่วมชุมนุมจำนวนมากถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและอาญา ลงท้ายด้วยการจำคุกและชดเชยค่าเสียหายทางแพ่ง ก่อให้เกิดปัญหาที่ร้ายลึกลงสู่สังคมไทยทุกระดับ สร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อประเทศชาติทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและวัฒนธรรม การกระทำต่าง ๆ ของผู้ร่วมชุมนุมและประชาชน ล้วนแต่ได้กระทำไปเพื่อแสดงออกทางความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อเรียกร้องต่อรัฐบาล ไม่ใช่แสดงออกเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นการใช้สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ จึงสมควรให้มีการนิรโทษกรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่มที่ได้กระทำผิดจากการชุมนุมทางการเมืองและการแสดงออกทางการเมือง เพื่อเป็นการให้โอกาสกับประชาชนในการแสดงออกทางการเมือง เป็นการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการรักษาคัมภีรศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างเสริมสังคมสันติสุข ลดความขัดแย้ง และสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ เพื่อให้สังคมไทยและประเทศชาติกลับมาสู่ความสงบสุข สมัครสมานสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยั่งยืนต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

ร่าง
พระราชบัญญัติ
สร้างเสริมสังคมสันติสุข
พ.ศ.

โดยที่เป็นการสมควรให้มีกฎหมายว่าด้วยการสร้างเสริมสังคมสันติสุขโดยให้มีการนิรโทษกรรมแก่ผู้ซึ่งกระทำความผิดเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง การแสดงออกทางการเมืองของประชาชน

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข พ.ศ.”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษา เป็นต้นไป

มาตรา ๓ ให้บรรดาการกระทำใด ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง แต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง โดยการกล่าวด้วยวาจาหรือโฆษณาด้วยวิธีการใด เพื่อเรียกร้องหรือให้มีการต่อต้านรัฐ การป้องกันตน การต่อสู้ขัดขืนการดำเนินการของเจ้าหน้าที่ของรัฐหรือการชุมนุม การประท้วง หรือการแสดงออกด้วยวิธีการใด ๆ อันอาจเป็นการกระทบต่อชีวิต ร่างกายสุขภาพ ทรัพย์สินหรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใดของบุคคลอื่น ซึ่งเป็นเหตุการณ์สืบเนื่องจากการชุมนุมทางการเมือง หรือการแสดงออกทางการเมืองตามที่ระบุในบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ไม่เป็นความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่งต่อไปและให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดชอบโดยสิ้นเชิง

ทั้งนี้ การกระทำความผิดในวรรคหนึ่ง ไม่รวมถึงการกระทำความผิดฐานทุจริตหรือประพฤติมิชอบ การกระทำความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๑๑๒ หรือเป็นการกระทำที่ละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง

มาตรา ๔ เมื่อพระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับแล้ว ถ้าผู้กระทำการตามมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง ยังมิได้ถูกฟ้องต่อศาลหรืออยู่ในระหว่างการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนผู้ซึ่งมีอำนาจสอบสวนหรือพนักงานอัยการระงับการสอบสวนหรือการฟ้องร้อง หากถูกฟ้องต่อศาลแล้วให้พนักงานอัยการหรือองค์กรที่เกี่ยวข้องระงับการฟ้องหรือให้ถอนฟ้อง ถ้าผู้นั้นอยู่ในระหว่างการพิจารณาคดีไม่ว่าจำเลยร้องขอหรือศาลเห็นเอง ให้ศาลมีคำสั่งจำหน่ายคดี ในกรณีที่ได้มีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ลงโทษบุคคลใดก่อนวันที่พระราชบัญญัตินี้มีผลใช้บังคับ ให้ถือว่าบุคคลนั้นไม่เคยต้องคำพิพากษาว่าได้กระทำความผิด ถ้าผู้นั้นอยู่ระหว่างการรับโทษให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงและปล่อยตัวผู้นั้น

มาตรา ๕ ในกรณีที่การกระทำผิดตามมาตรา ๓ ก่อให้เกิดความเสียหายทางแพ่งแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ความเสียหายทางแพ่งนั้นเป็นอันระงับไป

กรณีตามวรรคแรก ถ้ามีการดำเนินคดีถึงที่สุดและมีการบังคับคดีไปแล้วเพียงใดก็ให้การบังคับคดีนั้นสิ้นสุดลงและให้คืนทรัพย์สินที่ยึดหรืออายัดแก่ผู้ที่ได้รับนิรโทษกรรมโดยเร็ว ถ้าอยู่ระหว่างการบังคับคดีก็ให้ยกเลิกการบังคับคดีนั้น

มาตรา ๖ การนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐในการเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่งจากการกระทำของบุคคลใดซึ่งพ้นจากความรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และทำให้ตนต้องได้รับความเสียหาย

มาตรา ๗ เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติงานตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมแต่งตั้ง “คณะกรรมการกลั่นกรองคดีที่จะได้รับการนิรโทษกรรม” มีจำนวนไม่เกิน ๗ คน มีหน้าที่

- ๑) รับเรื่องจากผู้ต้องหาคดีตามมาตรา ๓ ที่ต้องการได้รับการนิรโทษกรรม
 - ๒) พิจารณาคดีที่ยื่นเข้ามาตามข้อ ๑) คดีใดอยู่ในเงื่อนไขที่จะได้รับการนิรโทษกรรม
 - ๓) แจ้งความคิดเห็นของกรรมการกลั่นกรองคดีที่จะได้รับการนิรโทษกรรมไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อดำเนินการตามพระราชบัญญัตินี้
 - ๔) ให้ข้อเสนอแนะในการให้ความช่วยเหลือและเยียวยาแก่ผู้เสียหายซึ่งไม่ได้มีส่วนร่วมในการกระทำความผิดต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้การเยียวยาต่อไป
- คำชี้ขาดของคณะกรรมการกลั่นกรองคดีให้เป็นที่สุดและให้หน่วยงาน หรือเจ้าพนักงานผู้มีหน้าที่ ปฏิบัติไปตามคำชี้ขาดโดยพลัน

คณะกรรมการกลั่นกรองคดีที่จะได้รับการนิรโทษกรรมมีวาระ ๑ ปี นับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง

มาตรา ๘ หากผู้ที่ได้รับการนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้กระทำความผิดซ้ำภายหลังจากการได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ห้ามมิให้ศาลรอลงอาญา หรือรอการกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับคดีที่กระทำความผิดภายหลังจากได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว

มาตรา ๙ ให้นายกรัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

.....

.....

บัญชีท้ายพระราชบัญญัติ

สร้างเสริมสังคมสันติสุข

พ.ศ.

๑. ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา

(๑) ความผิดต่อความมั่นคงของรัฐภายในราชอาณาจักร ตามมาตรา ๑๑๓ (๑) หรือ (๒) มาตรา ๑๑๔ (เฉพาะการเตรียมการอื่นใด หรือสมทบกันเพื่อเป็นกบฏ) มาตรา ๑๑๖ มาตรา ๑๑๗

(๒) ความผิดเกี่ยวกับก่อการร้าย ตามมาตรา ๑๓๕/๑ (๒) หรือ (๓) มาตรา ๑๓๕/๒ มาตรา ๑๓๕/๓

(๓) ความผิดต่อเจ้าพนักงาน ตามมาตรา ๑๓๖ มาตรา ๑๓๘ มาตรา ๑๓๙

(๔) ความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขของประชาชน ตามมาตรา ๒๐๙ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑๐ ถึงมาตรา ๒๑๔ มาตรา ๒๑๕ วรรคหนึ่ง มาตรา ๒๑๖

(๕) ความผิดเกี่ยวกับการก่อให้เกิดอันตรายต่อประชาชน ตามมาตรา ๒๑๗ ถึงมาตรา ๒๒๐ มาตรา ๒๒๕ มาตรา ๒๒๖

(๖) ความผิดต่อร่างกาย ตามมาตรา ๒๙๕ มาตรา ๒๙๙ มาตรา ๓๐๐

(๗) ความผิดต่อเสรีภาพ ตามมาตรา ๓๐๙ วรรคหนึ่งและวรรคสาม มาตรา ๓๑๐ วรรคหนึ่ง มาตรา ๓๑๐ ทีวี มาตรา ๓๑๑ วรรคหนึ่ง

(๘) ความผิดฐานทำให้เสียทรัพย์ ตามมาตรา ๓๕๘ มาตรา ๓๕๙ (๓)

(๙) ความผิดฐานบุกรุก ตามมาตรา ๓๖๒ มาตรา ๓๖๔ มาตรา ๓๖๕ (๑) หรือ (๒) โดยร่วมกระทำความผิดด้วยกันตั้งแต่สองคนขึ้นไป หรือ (๓)

๒. ความผิดตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่ง ตามมาตรา ๓๐ มาตรา ๓๑

๓. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการได้มาซึ่งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๐

๔. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๐

๕. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยวิญญูชนนาค

๖. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยทางหลวง

๗. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการบริหารราชการในสถานการณ์ฉุกเฉิน ปี ๒๕๔๘

๘. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร ปี ๒๕๕๑

๙. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยจราจรทางบก

๑๐. ความผิดตามกฎหมายว่าด้วยการกระทำความผิดเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ ปี ๒๕๕๐

๑๑. พระราชบัญญัติการชุมนุมสาธารณะ พ.ศ. ๒๕๕๘

บันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญ
ของร่างพระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุข
พ.ศ.

สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรกับคณะได้เสนอร่างพระราชบัญญัติสร้างเสริมสังคมสันติสุขต่อสภาผู้แทนราษฎร และได้จัดทำบันทึกวิเคราะห์สรุปสาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติตามข้อ ๑๑๐ ของข้อบังคับการประชุมสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. ๒๕๖๒ ดังต่อไปนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นในการเสนอร่างพระราชบัญญัติ

โดยที่ตลอดระยะเวลาสิบกว่าปีที่ผ่านมา สังคมไทยเกิดการแตกแยกความคิดทางการเมือง แบ่งแยกเป็นฝักเป็นฝ่ายอย่างรุนแรง และกระจายไปทั่วประเทศ มีการชุมนุมทางการเมืองต่อต้านรัฐบาลอย่างต่อเนื่องหลากหลายรูปแบบ ฝ่ายรัฐบาลได้ประกาศและบังคับใช้กฎหมายควบคุมการชุมนุมอย่างเข้มงวด เพื่อควบคุมและยุติการชุมนุมทางการเมือง ส่งผลให้การชุมนุมทางการเมืองของประชาชนเกิดการกระทำผิดต่อกฎหมายที่ภาครัฐประกาศและบังคับใช้อย่างเคร่งครัด ขาดการยึดหยุ่นจนเกินความจำเป็น บางครั้งก็มีการสลายการชุมนุมโดยใช้ความรุนแรงต่อผู้ชุมนุมเจ้าหน้าที่และประชาชนจำนวนมากเกิดการบาดเจ็บล้มตาย ผู้ร่วมชุมนุมจำนวนมากถูกดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและอาญา ลงท้ายด้วยการจำคุกและชดเชยค่าเสียหายทางแพ่ง ก่อให้เกิดปัญหาที่ร้ายลึกลงสู่สังคมไทยทุกระดับ สร้างความเสียหายอย่างรุนแรงต่อประเทศชาติทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ความมั่นคงและวัฒนธรรม การกระทำต่าง ๆ ของผู้ร่วมชุมนุมและประชาชน ล้วนแต่ได้กระทำไปเพื่อแสดงออกทางความคิดเห็นทางการเมือง เพื่อเรียกร้องต่อรัฐบาล ไม่ใช่แสดงออกเพื่อผลประโยชน์ส่วนตัวเป็นการใช้สิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนตามรัฐธรรมนูญ จึงสมควรให้มีการนิรโทษกรรมแก่ประชาชนทุกกลุ่มที่ได้กระทำผิดจากการชุมนุมทางการเมืองและจากการแสดงออกทางการเมือง เพื่อเป็นการให้โอกาสกับประชาชนในการแสดงออกทางการเมืองเป็นการส่งเสริมสิทธิมนุษยชนและสิทธิพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตย เป็นการรักษาคัมภีร์องค์ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ ซึ่งจะส่งผลต่อการสร้างเสริมสังคมสันติสุข ลดความขัดแย้งและสร้างความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ เพื่อให้สังคมไทยและประเทศชาติกลับมาสู่ความสงบสุข สมควรสมานสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจกันพัฒนาประเทศให้มีความเจริญยั่งยืนต่อไป จึงจำเป็นต้องตราพระราชบัญญัตินี้

๒. สาระสำคัญของร่างพระราชบัญญัติ

๒.๑ กำหนดให้บรรดาการกระทำใด ๆ ของบุคคลที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการชุมนุมทางการเมืองหรือการแสดงออกทางการเมือง หรือบุคคลซึ่งไม่ได้เข้าร่วมการชุมนุมทางการเมือง แต่กระทำการนั้นมีมูลเหตุเกี่ยวข้องหรือเกี่ยวเนื่องกับความขัดแย้งทางการเมือง ตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๙

ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ไม่เป็นความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่งต่อไปและให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง (ร่างมาตรา ๓)

๒.๒ กำหนดให้ผู้กระทำการตามมาตรา ๓ วรรคหนึ่ง ยังมีได้ถูกฟ้องต่อศาลหรืออยู่ในระหว่างการสอบสวน ให้พนักงานสอบสวนผู้ซึ่งมีอำนาจสอบสวนหรือพนักงานอัยการรับการสอบสวนหรือการฟ้องร้อง ถ้าผู้นั้นอยู่ระหว่างรับโทษให้การลงโทษนั้นสิ้นสุดลงและปล่อยตัวผู้นั้น (ร่างมาตรา ๔)

๒.๓ กำหนดให้การกระทำผิดตามมาตรา ๓ ก่อให้เกิดความเสียหายทางแพ่งแก่หน่วยงานของรัฐ ให้ความเสียหายทางแพ่งนั้นเป็นอันระงับไป (ร่างมาตรา ๕)

๒.๔ กำหนดให้การนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่เป็นการตัดสิทธิของบุคคลซึ่งไม่ใช่องค์กรหรือหน่วยงานของรัฐในการเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่งจากการกระทำของบุคคลใดซึ่งพ้นจากความรับผิดตามพระราชบัญญัตินี้ และทำให้ตนต้องได้รับความเสียหาย (ร่างมาตรา ๖)

๒.๕ กำหนดให้มีคณะกรรมการกลั่นกรองคดีที่จะได้รับการนิรโทษกรรม (ร่างมาตรา ๗)

๒.๖ กำหนดให้ผู้ที่ได้รับการนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้กระทำความผิดซ้ำภายหลังจากได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว ห้ามไม่ให้ศาลรอลงอาญา หรือรอการกำหนดโทษตามประมวลกฎหมายอาญาและประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาสำหรับคดีที่กระทำความผิดภายหลังจากได้รับนิรโทษกรรมตามพระราชบัญญัตินี้แล้ว (ร่างมาตรา ๘)

๒.๗ กำหนดให้มีบัญชีแนบท้ายพระราชบัญญัตินี้ ในการกระทำผิดทางการเมืองตั้งแต่วันที่ ๑๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ ถึงวันที่ ๓๐ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๕ ไม่เป็นความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่งต่อไปและให้ผู้กระทำการนั้นพ้นจากการเป็นผู้กระทำความผิดและความรับผิดโดยสิ้นเชิง